

Zofka Kveder: POTOVALCI

V Hamburgu je danes deževno, megleno. Čemerno stoje bahate palače ob umazanem jezeru, ki se je zalilo v osrčje mesta. Kakor božje oko tako modro in krasno je to jezero ob lepih dnevih in bogate palače naokrog kakor blesteči biseri, nanizani okrog belega vratu bujne lepoticice. Umazana megla se obeša danes okrog marmornih fasad, okrog muzejskih kupol in razkošnih streh ponosnih cerkva. Sto ulic in kanalov vodi v umazano staro mesto, ki se stiska med aristokratskim jezerom s prebogatimi palačami naokrog in med prostorno luko, polno dima, šuma in krika. Črni čolni se zibljejo po umazani vodi kanalov, med starinskimi, visokimi in ozkimi hišami. Slikovite, rtaste strehe se vzdigajo visoko v žolto¹ meglo. Iz umazanih oken zija razcapana velikomestna beda. Po črnih ulicah se stiskajo prodajalne druga ob drugi, ozke in natlačene, polne svetovne šare. Tesne beznice se tlačijo vmes, ob politih mizah sedi ubožen svet in se krepča molče s pijačo in jedjo. In nad parterjem se vzdigajo nadstropja, polna komptoarjev, pisaren, magazinov in delavnic. Ljudje hite ne veš kam, ne veš zakaj. Kakor ogromno mravljišče je ta ogromni kup bizarnih, črnih, umazanih hiš. V ogromni luki se ziblje stotine velikih ladij, vmes hite parniki semintja, ljudje se gnetejo na njih, na drugih se kopičijo ogromne vreče in zaboji. Neprestano tulijo sirene, parne piščali žvižgajo, verige rožljajo. Mastna, rjava voda, polna nesnage, kipi in vre, ne- prestano razburkavana od čolnov in parnikov. Ogromni magazini² se vlečejo od kraja do kraja, kamor pogledaš. Umazano blato se cedi povsod. Mrtvo zijajo nepregledne vrste slepih oken nate kakor oči site zverine. Nažrli so se blaga vseh delov zemlje, od tal do vrha so polni in natrpani. Tisoč dimnikov bruha iz sebe črn dim. Zrak je gost in težak. Mostovi, ladje, ljudje, vse je črno, umazano; vlažna nesnaga se cedi po kandelabrih³ in ograjah. Blazen nemir je povsod okrog. Mostovi se vzdigajo in zopet spuščajo, tam se naklada, tu razklada; rjavi pomorščaki preklinjajo, parna sopara puhti od povsod, stroji rožljajo.

(odlomek)

1. Podčrtaj si besede, ki jih ne razumeš. Prosi nekoga, da ti jih razloži, ali poišči njihovo razlago na internetu.

2. Katero mesto je omenjeno v besedilu?

3. Kakšno je vreme?

4. Kaj so beznice?

¹ Rumen.

² Skladišča.

³ Električni drogovi, drogovi z uličnimi svetilkami.

5. Črni čolni, črne ulice, črni dim ...

Katera barva prevladuje? _____

Kakšen je njen učinek? _____

6. Kakšne so mestne ulice?

7. Kakšen je zrak?

8. Kaj se dogaja v luki?

9. Kaj počnejo ljudje?

GRE ZA ZGODBO O IZSELJEVANJU SLOVENCEV V ZAČETKU 20. STOLETJA ...

Zgodba govori o ljudeh, ki so se v kakršnem koli vremenu selili v Ameriko, da bi dobili delo in imeli boljši način življenja. Pred odhodom so nekateri živeli v majhnih hišah na ozkih ulicah, imeli so slabo higieno, malo hrane in vode, samo obrazi so se videli izpod umazanih oken v hiši. Bili so zelo revni. Po ulicah so se podili lopovi, cigani, trgovci, vlačuge in še veliko ničvrednežev. Ko so odhajali v Ameriko, so bili sorodniki oz. znanci zelo nesrečni, objemali so se, se jokali. Priredili so si manjšo pogostijo, da so še zadnjič bili skupaj na ta nepozabni večer. Bilo jim je hudo, a drugega jim ni preostalo. V Ameriki so hoteli postati bogata družina, ki bodo imeli delo, dobro higieno in veliko užitne in zdrave hrane. Iz pristanišča Hamburg je odplula ladja in odšli so na pot proti Ameriki. Bilo je ogromno jokanja, mahanja, poslavljanja. Zgodba pa govori tudi o priseljevanju iz Amerike v Hamburg. Kako so se nove družine priseljevale in hotele uspeli tukaj, če jim v Ameriki ni. A veliko se jih je trudilo zaman, nekateri pa so uspeli. Samo volja in sreča jih je pripeljala do tega. Iskali so domove za bivanje, kupovali hrano, spoznavali soseko in ljudi. Ljudje so jih lepo sprejeli in priseljenci so bili kot domačini. Veliko so si pisali v tujino in bili presrečni. Lahko bi rekli, da je živela srečna, srčna kri.